



VÝROČNÍ ZPRÁVA PROJEKTU SPECIFICKÉHO VÝZKUMU 2020 ZA ROK 2020

Název projektu: *Středočeská a dolnorakouská hřbitovní kultura, komparace modelových lokalit v období novověku*

Doba trvání projektu: *1 rok*

Řešitelský tým: *PhDr. et Ing. Stanislav Svoboda
prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.
(prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc.)*

Popis a splnění cílů řešení:

Cílem projektu bylo na základě komparace vybraných civilních nežidovských novověkých hřbitovů nalézt a identifikovat znaky společné hřbitovní kultury středoevropského prostoru – oblast středních Čech (okres Nymburk) s Prahou a Dolního Rakouska (okres Tulln) s Vídní. Výzkum se měl zaměřit především na proměnu kulturní krajiny (hřbitovy v sídle x hřbitovy za obcí), urbanismus (začlenění hřbitova do organismu sídla, doprovodné prvky), architekturu (stavební slohy), kamenosochařství (použité materiály, významné dílny), památkovou péči (ochrana ploch x ochraně jednotlivých objektů) a vegetační složku (sortiment, uplatnění, péče). Z celospolečenského hlediska mělo být studium zaměřeno též na paměť místa a identitu společnosti. Výstupy projektu měly obohatit připravovanou dizertační práci Hřbitovy na Nymbursku a Poděbradsku nejen jako místa paměti.

Hypotézy: středočeská a dolnorakouská hřbitovní kultura v období novověku je obdobná (možné příčiny) x středočeská a dolnorakouská hřbitovní kultura v období novověku není obdobná (možné příčiny).

V rámci cesty bylo v terénu prozkoumáno 111 hřbitovních lokalit (z toho 30 historických farních u kostela, 79 novověkých, 2 novodobé komunální) + 7 židovských + 2 vojenské + 2 zvířecí. Z počtu 111 bylo 73 v provozu. Z hlediska konfese se jednalo o 55 římskokatolických, 2 evangelické, 54 komunálních. Dále byla studována dvě neveřejná pohřebiště/mauzolea, dvě krematoria.

Z hlediska pramenů jsou podstatné prameny:

v Allgemeines Verwaltungsarchiv

- AT-OeStA/AVA AVS BPD
- AT-OeStA/AVA Inneres HK Allgemein
- AT-OeStA/AVA Inneres MdI Allgemein
- AT-OeStA/AVA Inneres MdI Präsidium
- AT-OeStA/AVA Kultus NK Kath Akten
- AT-OeStA/AVA Kultus AK Katholisch
- AT-OeStA/AVA Kultus AK Akatholisch
- Israelitisch
- AT-OeStA/AVA Denkmalamt

- *AT-OeStA/AVA Karten- und Plansammlung*

ve Finanz- und Hofkammerarchiv

- AT-OeStA/FHKA SUS KS, H 029
- AT-OeStA/FHKA Sammlungen und Selekte

v Haus-, Hof- und Staatsarchiv

- AT-OeStA/HHStA SB FA De Vaux 28-26
- AT-OeStA/HHStA SB Sammlungen Bilder HHStA 6685,104
- AT-OeStA/HHStA MdÄ AR F60-132-2
- AT-OeStA/HHStA GKA GesA Rom Vatikan III Akten 68-1
- AT-OeStA/HHStA SB HA Jaidhof I/160-2
- AT-OeStA/HHStA MdÄ IB A Akten 5-1629

Dále byly zkoumány historické fotografie, projektové dokumentace a staré mapy (<https://mapire.eu/de/>). Dílčí poznatky nabídl též expozice v muzeích či kostelích. Zvláště významné bylo Bestattungsmuseum Wien na Zentralfriedhof Wien, Volkskundemuseum Wien a Stadtmuseum St. Pölten i tamní hřbitov.

K danému tématu byla mimo jiné studována literatura:

- von ANDRIAN-WERBURG, Ferdinand – HUNFALVY, Paul, *Ethnographische Einleitung*, in: *Die Österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild. Übersichtsband, 2. Abteilung: Geschichtlicher Theil*, Wien 1887, s. 1–32.
- BAUER, T. Werner, *Wiener Friedhofsführer. Genaue Beschreibung sämtlicher Begräbnisstätten nebst einer Geschichte des Wiener Bestattungswesens*, Wien 2004.
- GÄLZER, Ralph – GÄLZER, Ilona, *Gärten des Friedens. Ländliche Kirchhöfe und Friedhöfe in Niederösterreich, Gaaden bei Mödling*, 2006.
- GÄLZER, Ralph, *Alte Dorfkirchhöfe in Österreich. Zeugen unserer Kultur – Wege zu ihrer Erhaltung, Gaaden bei Wien*, 2003.
- HAMPEIS, C. M., *Chronologische Epigraphik der Friedhöfe Wien's: Mit der Ansicht des Orts-Friedhofes in Währing und mehrere Monumente daselbst in sechs Kupferstichen und einem Steindruck*, Wien 1833.
- HELFERT, Joseph, *Von der Erbauung, Erhaltung, und Herstellung kirchlicher Gebäude*. Wien 1823.
- KITLITSCHKA, Werner, *Grabkultur und Grabskulptur in Wien und Niederösterreich, St. Pölten* 1987.
- NORDMANN, Johannes, *Das Waldviertel*, in: *Die Österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild. Wien und Niederösterreich. 2. Abteilung: Niederösterreich*, Wien 1888, s. 47–63.
- RISY, Ronald (red.), *Verstorben, begraben und vergessen? Begleitbuch zur gleichnamigen Ausstellung im Stadtmuseum St. Pölten, 12. 9. 2018–12.4.2020*, Melk 2019.
- SCHIMA, Stefan, *Stát a náboženství v Rakousku. Poznámky k právním a mentalitním zvláštnostem. Církev, náboženství a politika v Československu a Rakousku ve 20. století*, Praha 2019, s. 79–92.
- SÖRRIES, Reiner, *Ruhe sanft. Kulturgeschichte des Friedhofs, Kevelaer (Deutschland)* 2011.

- WEITZENHOFER, Robert, *Geburt, Hochzeit und Tod*, in: *Die Österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild. Wien und Niederösterreich. 2. Abteilung: Niederösterreich, Wien 1888, s. 219–243.*

Popis změn v řešení projektu:

- Podstatnou změnou projektu byla nutnost vyčkat na možnost absolvování studijního zahraničního pobytu až po opadnutí (jarních) hygienických opatření v souvislosti s pandemií covid-19 a samozřejmě vyřešení pracovněprávních vztahů se zaměstnavatelem z hlediska poskytnutí dovolené (jsem studentem kombinované formy doktorského studia). Pobyt tak mohl být realizován až 4. 7.–4. 8. 2020 (na místo plánovaného 9. 4.–10. 5. 2020).
- Posunutí termínu zahraničního studijního pobytu zapříčinilo i posunutí termínu pro odevzdání odborné studie do redakce.
- Z pracovních důvodů (povinné zkoušky úředníků územních samosprávných celků) nebylo možné 11. 11. 2020 absolvovat původně plánovanou účast na 4. Slovensko-české historickogeografické konferenci v Trnavě.
- Z uvedených důvodů došlo v listopadu k úpravě financování.

Stav a druh výstupu: rozpracovaný x dokončený x přijatý redakcí k otištění x otištěn

- Připravuje se studie "Mrtvá a živá voda na hřbitovech", která by měla být prezentována v rámci 17. historickogeografické konferenci na Karlově Univerzitě v Praze (květnu 2021). Následně bude odeslána do redakce periodika *Studie a zprávy. Historický sborník pražského okolí* (vydává SOA Praha), neboť výstupy budou komparovat okres Nymburk s okresem Tulln.
- Německojazyčný upravený text bude odeslán v roce 2021 do redakce *Österreichische Zeitschrift für Volksunde*.

Výsledky publikační činnosti v OBD/RIV (uveďte ID číslo záznamu v OBD):

- Dosud žádné.

Celkem přidělené prostředky:

FINANČNÍ PROSTŘEDKY	PŘIDĚLENÉ	ČERPANÉ
Osobní náklady	13000,-	13000,-
Materiální náklady (nákup knih UHK)	4000,-	2009,-
(nákup knih Rakousko)		61,90 Euro
Služby (poplatky, překlad)	5000,-	12318,-
Cestovné	100665,-	2229,-
		2013,36 Euro
CELKEM	122665,-	113630,20

Zdůvodnění všech změn v průběhu a účelu čerpání finančních prostředků:

Osobní náklady: Dle schváleného projektu.

Materiální náklady: Nepatrně překročily schválený projekt.

Služby: Na základě doporučení byl zadán překlad studie, se kterým se původně nepočítalo.

Cestovné: Z důvodu časového konfliktu se zaměstnáním nemohla být uskutečněna plánovaná zahraniční cesta na konferenci.

Vyúčtování dotace – popište hospodaření s prostředky a přiložte výsledovku EIS Magion:

V Hradci Králové dne 21. 12 2020



Jméno a podpis řešitele

Výsledovka po účtech s pohyby
Pohyby za období 2020 / 01 - 12

Pracoviště:	*****	Všechny vybrané analytiky
Činnost:	****	Všechny vybrané analytiky
Fullcost:	*****	Všechny vybrané analytiky
Zakázka:	2108	SV Středočeská a donorakouská hřbitovní
Podzakázka:	***	Všechny podzakázky

Účet	Název účtu	Má dáti	Dal	Zůstatek k 2020 / 12
501 006	Spotřeba materiálu knihy, časopisy DU			
	Počáteční stav	0,00		
ZAV/0311/00212/20	18.05.2020	690,00	0,00	Knihy dle výběru - S.Svoboda
ZAV/0311/00398/20	17.08.2020	1 319,00	0,00	knihy
501 006	Spotřeba materiálu knihy, časopi:	2 009,00	0,00	2 009,00
501	Spotřeba materiálu	2 009,00	0,00	2 009,00
518 099	Ostatní služby			
	Počáteční stav	0,00		
ZAV/0311/00668/20	18.11.2020	10 000,00	0,00	Překlad studie "Mrtvá a živá voda na hřbitovech"
518 099	Ostatní služby	10 000,00	0,00	10 000,00
518	Ostatní služby	10 000,00	0,00	10 000,00
521 001	Mzdové náklady DU			
	Počáteční stav	0,00		
MZD/0301/00009/20	30.09.2020	1 000,00	0,00	Mzdy 2020/09
521 001	Mzdové náklady DU	1 000,00	0,00	1 000,00
521 003	Mzdové náklady OON -práce DU			
	Počáteční stav	0,00		
MZD/0301/00010/20	31.10.2020	2 000,00	0,00	Mzdy 2020/10
521 003	Mzdové náklady OON -práce DU	2 000,00	0,00	2 000,00
521	Mzdové náklady	3 000,00	0,00	3 000,00
524 001	Zákonné zdravotní pojištění DU			
	Počáteční stav	0,00		
MZD/0301/00009/20	30.09.2020	90,00	0,00	Mzdy 2020/09
524 001	Zákonné zdravotní pojištění DU	90,00	0,00	90,00
524 002	Zákonné sociální pojištění DU			
	Počáteční stav	0,00		
MZD/0301/00009/20	30.09.2020	248,00	0,00	Mzdy 2020/09
524 002	Zákonné sociální pojištění DU	248,00	0,00	248,00
524 003	Zákonné pojištění úrazové			
	Počáteční stav	0,00		
MZD/0302/00003/20	30.09.2020	4,20	0,00	Zák. pojištění 2020/09
524 003	Zákonné pojištění úrazové	4,20	0,00	4,20
524	Zákonné sociální pojištění	342,20	0,00	342,20

Výsledovka po účtech s pohyby
Pohyby za období 2020 / 01 - 12

Pracoviště:	*****	Všechny vybrané analytiky
Činnost:	****	Všechny vybrané analytiky
Fullcost:	*****	Všechny vybrané analytiky
Zakázka:	2108	SV Středočeská a donorakouská hřbitovní
Podzakázka:	***	Všechny podzakázky

Účet	Název účtu	Má dáti	Dal	Zůstatek k 2020 / 12
549 006	Jiné ostatní náklady mimoř.stip. DU			
	Počáteční stav	0,00		
	BAN/0802/29255/20	23.11.2020	4 270,00	0,00 2032108 1193 mimořádné stipendium
	ZAV/0346/00145/20	10.07.2020	70 000,00	0,00 studijní pobyt Svoboda
	ZAV/0346/00171/20	02.09.2020	24 009,00	0,00 studijní pobyt Svoboda
549 006	Jiné ostatní náklady mimoř.stip. I	98 279,00	0,00	98 279,00
549	Jiné ostatní náklady	98 279,00	0,00	98 279,00
	Náklady celkem	113 630,20	0,00	113 630,20
691 006	Provoz.dotace věda MŠMTspecifický výzkum			
	Počáteční stav		0,00	
	MAN/0910/00009/20	17.02.2020	0,00	113 652,30 Specifický výzkum 2020
691 006	Provoz.dotace věda MŠMTspecif	0,00	113 652,30	113 652,30
691	Přijaté přís. mezi zúčt.mezi org.slož.	0,00	113 652,30	113 652,30
	Výnosy celkem	0,00	113 652,30	113 652,30
	Hospodářský výsledek k 2020 / 12:			22,10
	Náklady za vybrané:	113 630,20		113 630,20
	Výnosy za vybrané:		113 652,30	113 652,30
	Hospodářský výsledek za vybrané k 2020 / 12:			22,10

Výběrová kritéria (omezení sestavy se řídí právy uživatele prasiiv1 (uvedena v závorce))

Pracoviště:	(03**)
Činnost:	(***)
Fullcost:	
Zakázka:	2108 (*)
Podzakázka:	